

Sundhedsstyrelsens bidrag til besvarelse af:

SUU almindelig del – spm. nr. 876

Spørgsmålet lyder:

Vil ministeren oplyse, om der i Danmark er lavet en undersøgelse lig den som Riittakerttu Kaltiala-Heino, chefspsykiater ved Tampere Universitetshospital fik publiceret i 2015 (omtalt i Kristeligt Dagblad den 12. januar 2017) og som viste, at 75 pct. af de unge, der var henvist til behandling for kønsidentitetsforstyrrelser på Tampere Universitetshospital havde været eller var i psykiatrisk behandling af andre årsager end kønsidentitetsforstyrrelsen eller om ministeren er bekendt med undersøgelse der på lignende vis kobler psykiatriske diagnoser med kønsidentitetsforstyrrelser?

Sundhedsstyrelsen er ved mail af 23. juni 2022 af Sundheds- og Ældreministeriet blevet anmodet om at bidrage til besvarelse af ovenstående spørgsmål.

Sagsnr. 03-0802-114
Reference EMSE
T 21289734
E specialeplan-
laegning@sst.dk

Sundhedsstyrelsen skal i den anledning bemærke følgende:

Sundhedsstyrelsen har ikke kendskab til, at der i Danmark er lavet en undersøgelse lig Riittaakerttus-Heinos publikation fra 2015 eller andre lignende undersøgelser.

I artiklen fra Kristelig Dagblad nævnes det, at "[...] 75 pct. af de unge havde været eller var i psykiatrisk behandling af andre årsager end kønsidentitetsforstyrrelsen". I Danmark og WHO er transkønnethed fjernet fra den nationale liste over psykiske lidelser, og Sundhedsstyrelsen skal derfor påpege, at ingen børn såvel som voksne kommer i psykiatrisk behandling på grund af kønsidentitetsforhold.

I artiklen udtales det ligeledes, at man ikke kan se en lignende tendens i Danmark: "*Lige nu kan vi ikke genkende billedet fra Finland, men måske kommer det over tid. Når man har været i gang i flere år, får man typisk også patienter ind, der er mere usikre. Men lige nu kan vi ikke give meget andet end hypoteser om sammenhængen mellem kønsidentitet og de mulige psykiske vanskeligheder, patienterne har*".

Af fagfolk på området vurderes, at der er en relativt stor andel personer, der søger sundhedsfaglig hjælp ved kønsidentitetsforhold, der samtidigt har en psykisk lidelse.

Udredningsforløbet for patienter med kønsidentitetsforhold er tilrettelagt, så standardiserede testmetoder af både somatiske og psykosociale forhold kan anvendes ud fra en konkret og individuel vurdering, i det omfang de er relevante og valide ift. formålet med udredningen, og anvendelsen ikke bidrager

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S
Danmark
T +45 72 22 74 00
E sst@sst.dk
www.sst.dk

til øget stigmatisering: Til udredningsforløbet bliver der nedsat et multidisciplinært team (MDT), der sikrer inddragelse af relevante fagpersoner, bl.a. psykiater.

Før en behandling kan iværksættes, skal der foreligge en klar sundhedsfaglig vurdering og indikation for kønsligt ubehag og eventuelle sundhedsfaglige forbehold og kontraindikationer ved behandlingen, herunder klarlægning af faktorer, der kan medføre risici ved behandlingen eller gøre, at denne helt må frarådes. Et krav til igangsættelse af kønsmodificerende behandling er, at kontraindikationer er afklarede, herunder af somatiske eller psykiske lidelser. Det vil ligeledes blive vurderet, om en evt. psykiske lidelse evt. kontraindicerer den kønsmodificerende behandling.

Den sundhedsfaglige hjælp ved kønsidentitetsforhold hos børn og unge er reguleret i Sundhedsstyrelsens Specialeplan og beskrevet i Sundhedsstyrelsens vejledning nr. 9658 af 16/08/2018 om sundhedsfaglig hjælp ved kønsidentitetsforhold. Specialeplanlægningen skal fremme den nødvendige opbygning og vedligeholdelse af ekspertise, forskning og udvikling samt uddannelse med henblik på fortsat udvikling af sundhedsvæsenets ydelser. Jævnfør den gældende specialeplan må udredning og behandling af børn og unge ifm. kønsidentitetsforhold må alene varetages på Rigshospitalet, idet den sundhedsfaglige vurdering og behandling, herunder ønske om kønsmodificerende behandling til børn og unge, er en højt specialiseret funktion.

Ved varetagelse af udredning og behandling af kønsidentitetsforhold hos mennesker under 18 år skal teamet omfatte relevante speciallægekompetencer inden for pædiatri (pædiatrisk endokrinologi, vækst og reproduktion) samt børne- og ungdomspsykiatri, idet varetagelse af denne målgruppe kræver helt særlige kompetencer og erfaring med børn og unges vækst og udvikling samt familiemæssige og sociale forhold m.v. Tilrettelæggelsen af udrednings- og behandlingsforløbet tager således højde for, at den andel personer, der søger sundhedsfaglig hjælp ved kønsidentitetsforhold, der samtidigt har en psykisk lidelse. Udrednings- og behandlingsforløb bliver således nøje tilpasset til den enkelte patient, hvor der tages højde for eventuelle psykiske såvel som somatiske sygdomme.